Lietas arhīva Nr. 1A-0003-19/3
ECLI:LV:REZT:2019:0617.1A26004918.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē, 2019.gada 17.jūnijā

Rēzeknes tiesa, tiesnese A.Jermacāne,
atklātā tiesas sēdē izskatīja /pers. A/, personas kods /personas kods/, sūdzību par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. D.Pelēkās 2018.gada 25.maija lēmumu Nr.30.7-22.11/2374.

Aprakstošā daļa

2018.gada 16.aprīlī /pers. A/ atzīta par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk tekstā – LAPK) 166.[35] panta un viņai uzliekts naudas sods 510 EUR (pieci simti desmit euro) apmērā, atņemot tiesības 3 gadus ieņemt sekojošus amatus komercsabiedrībās un tās pārvaldes institūcijās: personālsabiedrības lietvedis, personālsabiedrību pārstāvēt tiesīgais biedrs, kapitālsabiedrības valdes loceklis, kapitālsabiedrības padomes loceklis, prokūrists, parastais komercpilnvarnieks, pārstāvis filiālē, komercsabiedrības likvidators, sabiedrības kontrolieris un revidents.

/pers. A/ (turpmāk tekstā – Iesniedzēja) šo lēmumu pārsūdzēja Augstākajā iestādē, lūdzot atcelt Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Otrās nodaļas vadītājas S.Konečnijas 2018.gada 16.aprīļa lēmumu Nr.14G/BS006167.

2018.gada 25.maijā Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. D.Pelēkā (turpmāk arī Augstākā iestāde) atstāja negrozītu Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk tekstā - VID) Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes (turpmāk tekstā - NPPP) Trešās piedziņas daļas Otrās nodaļas vadītājas S.Konečnijas 2018.gada 16.aprīļa lēmumu Nr.14G/BS006167 par administratīvā soda uzlikšanu, bet /pers. A/ sūdzību noraidīja.

Lēmumā norādīts, ka uz 2017.gada 11.septembri SIA "/nosaukums/" ir nokavētie nodokļu maksājumi, kuriem iestājies izpildes termiņš, EUR 47355,78 apmērā. Komercsabiedrībai uz tās juridisko adresi (Rīgas iela 45A, Viļāni, Viļānu novads) 2017.gada 11.septembrī nosūtīts brīdinājumu Nr.30.4-4.7.2/75195 par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu. Brīdinājumā norādīts, ka SIA "/nosaukums/" ir saskatāmas maksātnespējas procesa pazīmes un ka saskaņā ar Maksātnespējas likuma 60.panta trešo daļu parādniekam, ja tas nespēj nokārtot parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš, ir pienākums iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā. Tāpat iepriekš minētajā brīdinājumā norādīts, ka par maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu saskaņā ar LAPK 166.[35]pantu ir paredzēta administratīvā atbildība.

Brīdinājumu par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu SIA "/nosaukums/" atstāja bez ievērības - nokavēto nodokļu maksājumu parādu valsts budžetā nenomaksāja, nepanāca vienošanos ar VID kā SIA "/nosaukums/" kreditoru, neiesniedza tiesā maksātnespējas procesa pieteikumu, kā arī triju nedēļu laikā no brīdinājuma nosūtīšanas dienas tiesā netika ierosināta tiesiskās aizsardzības procesa lieta.

Maksātnespējas likuma 60.panta trešā daļa noteic, ka parādniekam ir pienākums nekavējoties iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, ja pastāv kāda no šā likuma 57.panta pirmās daļas 5., 6. vai 9.punktā minētajām juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmēm. Ja pastāv Maksātnespējas likuma 57.panta pirmās daļas 5.punktā minētā pazīme, parādniekam ir pienākums iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu gadījumos, kad nav noslēgta vienošanās ar kreditoriem vai nav ierosināta tiesiskās aizsardzības procesa lieta.

Savukārt Maksātnespējas likuma 57.panta pirmās daļas. 5.punktā noteikts, ka parādniekam piemēro juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja parādnieks ilgāk nekā divus mēnešus nav nokārtojis parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš.

Tas nozīmē, ka, konstatējot, ka ir izveidojies nodokļu parāds, parādniekam ir pienākums to nomaksāt vai panākt vienošanos ar VID par nodokļu parāda nomaksu, vai ierosināt tiesiskās aizsardzības procesa lietu, vai arī iesniegt tiesā pieteikumu par maksātnespējas procesa uzsākšanu atbilstoši Maksātnespējas likuma 60.panta trešajai daļai.

Uz 2017.gada 11.septembri SIA "/nosaukums/" nokavētie nodokļu maksājumi, kuriem iestājies izpildes termiņš, sastādīja 147 355,78 EUR. Nokavētie nodokļu maksājumi izveidojušies gan komercsabiedrībai neveicot nodokļu administrācijas veiktā kontroles pasākuma rezultātā papildus aprēķinātos maksājumus, gan arī nodokļu maksātājai neveicot pašas aprēķinātos un samaksai budžetā deklarētos maksājumus.

Ar VID NPPP amatpersonas 2015.gada 5.augusta lēmumu Nr.4.7.3/11226 par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu tika nolemts no SIA "/nosaukums/" piedzīt nokavētos nodokļu maksājumus 65 074,79 EUR apmērā (nodokļu parāda apmērs norādīts uz 2015.gada 4.augustu, lēmumā iekļautie nokavētie nodokļu maksājumi sākuši veidoties 2015.gada februārī).

Iepriekš minētais lēmums tika nosūtīts izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam, tomēr 2017.gada 4.septembrī izpildu dokuments no zvērināta tiesu izpildītāja tika izsniegts atpakaļ VID Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, ievērojot to, ka SIA "/nosaukums/" (parādniekam) nav mantas un ienākumu, uz kuriem var vērst piedziņu.

Pēc VID NPPP amatpersonas 2015.gada 5.augusta lēmuma Nr.4.7.3/11226 par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu pieņemšanas SIA "/nosaukums/" nokavēto nodokļu maksājumu apmērs ir turpinājis pieaugt.

Pēdējā SIA "/nosaukums/" labprātīgā iemaksa tika veikta 2015.gada 27.martā, kad tika veikts maksājums atbilstoši piešķirtajam samaksas termiņa pagarinājumam, savukārt piespiedu kārtā naudas līdzekļi parāda segšanai pēc 2015.gada iegūti tikai nelielā apmērā, turklāt neregulāri - vienu reizi 2016.gadā (7,01 EUR apmērā), divas reizes 2017.gadā (kopumā 156,19 EUR apmērā) un vienu reizi 2018.gadā (pēc tam, kad sūdzības iesniedzēja vairs nebija SIA "/nosaukums/" amatpersona).

Līdz ar to secināms, ka SIA "/nosaukums/" nodokļu parādus nav ne labprātīgi samaksājusi, ne arī tos ir bijis iespējams piedzīt, piemērojot piedziņas līdzekļus, tādējādi konkrētajā gadījumā konstatējama Maksātnespējas likuma 57.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktā pazīme - parādnieks ilgāk nekā divus mēnešus nav nokārtojis parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš.

LAPK 166.[35] pantā noteikts, ka par parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu likumā paredzētajos gadījumos uzliek naudas sodu fiziskajām personām vai valdes loceklim no divsimt astoņdesmit līdz septiņsimt *euro,* atņemot valdes loceklim tiesības ieņemt noteiktus amatus

komercsabiedrībās vai bez tā.

No minētās tiesību normas izriet, ka par parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu likumā paredzētajos gadījumos pie administratīvās atbildības saucama juridiskās personas amatpersona - valdes loceklis.

Ar Maksātnespējas likuma 57.pantā noteiktajām maksātnespējas procesa pazīmēm likumdevējs noteicis robežu, kuru sasniedzot, finansiālās grūtībās nonākušā parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšana ir nepieciešama un neizbēgama - parādniekam pie noteiktiem apstākļiem ir uzlikts pienākums iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā, līdz ar to tā ir komercsabiedrības valdes locekļa atbildība.

Saskaņā ar Komerclikuma 221.panta pirmo daļu sabiedrības izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv sabiedrību, ir valde. Savukārt saskaņā ar Komerclikuma 169.panta nosacījumiem komercsabiedrības amatpersonai savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam. Jēdziens "krietns un rūpīgs saimnieks" cita starp ietver sevī prasību ievērot normatīvos aktus, lēmumu pieņemšanas rūpību un savlaicīgu pienākumu pildīšanu. Lēmuma pieņemšanas rūpība nozīmē, ka lietā, darījumā vai darbībā valdes loceklim ir jārīkojas maksimāli efektīvi, precīzi, tiesiski, prognozējot iespējamā lēmuma sekas (skat. L.Abramoviča Krietna saimnieka, rūpības nozīme Komerclikumā. Jurista Vārds, Nr.44 (447) 2006.gada 7 novembris).

Iepriekš norādītais cita starpā ietver arī valdes locekļa pienākumu kontrolēt uzņēmuma finansiālo stāvokli un ievērot normatīvos aktus, tostarp nodrošināt ne tikai likumā "Par nodokļiem un nodevām" noteiktā nodokļu maksātāja pienākuma noteiktajā termiņā un pilnā apmērā nomaksāt nodokļus un nodevas, nepieļaut nodokļu parāda rašanos izpildi, bet arī Maksātnespējas likumā noteikto gadījumos, kad ir izveidojies nodokļu parāds.

Atbilstoši Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2017.gada 13.oktobra spriedumā lietā Nr.104AA-0540-17/16 secinātajam Maksātnespējas likuma 60.panta trešajā daļā ietvertā tiesību norma nosaka nevis iespēju, bet gan pienākumu parādniekam iesniegt tiesā maksātnespējas procesa pieteikumu parāda nomaksas neiespējamības gadījumā.

Turklāt finanšu līdzekļu trūkums neattaisno Maksātnespējas likumā noteikto parādnieka pienākuma, jo Iesniedzējai, ieņemot komercsabiedrības valdes locekles amatu, bija jārēķinās, ka komercdarbība ir saistīta ar finansiālu risku, un konstatējot, ka ir saskatāma SIA "/nosaukums/" maksātnespējas procesa pazīme, bija jārīkojas atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Arī Satversmes tiesa 2012.gada 20.aprīļa spriedumā lietā Nr.2011-16-04 atzina, ka parādnieka pārstāvjiem, kuriem likums uzliek par pienākumu parādnieka maksātnespējas gadījumā vērsties tiesā ar maksātnespējas pieteikumu, ir visas iespējas kontrolēt un prognozēt parādnieka finanšu stāvokli.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, secināms, ka iesniedzējai bija jāseko līdzi reālajam SIA "/nosaukums/" finansiālajam stāvoklim un, konstatējot būtiskus sarežģījumus parādsaistību nokārtošanas iespējā, tas ir, konstatējot SIA "/nosaukums/" nespēju nokārtot saistības ilgstošā laika periodā, bija jāiesniedz maksātnespējas procesa pieteikums.

Līdz ar to lietā pamatoti konstatēts, ka iesniedzēja, būdama SIA "/nosaukums/" valdes locekle, ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta LAPK 166.^{35}pantā, jo nav izpildīts Maksātnespējas likuma 60.panta trešajā daļā paredzētais pienākumu nekavējoties iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, pastāvot Maksātnespējas likuma 57.pantas pirmās daļas 5.punktā minētajai juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmei.

LAPK 10.pantā ir noteikts, ka administratīvais pārkāpums atzīstams par izdarītu ar nodomu, ja persona, kas to izdarījusi, ir apzinājusies savas darbības vai bezdarbības prettiesisko raksturu, paredzējusi tās kaitīgas sekas un vēlējusies vai apzināti pieļāvusi šo seku iestāšanos.

Savukārt saskaņā ar LAPK 11.panta nosacījumiem administratīvais pārkāpums atzīstams par izdarītu aiz neuzmanības, ja persona, kas to izdarījusi, ir paredzējusi savas darbības vai bezdarbības kaitīgo seku iestāšanās iespēju, bet vieglprātīgi paļāvusies, ka tās varēs novērst, vai arī nav paredzējusi šādu seku iestāšanās iespēju, kaut gan tai vajadzēja un tā varēja tās paredzēt

No lietas materiāliem izriet, ka SIA "/nosaukums/" tika nosūtīts brīdinājums par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu, bet Iesniedzēja ne pirms brīdinājuma, ne brīdinājumā norādītajā laika posmā nepanāca vienošanos ar kreditoru (VID), tiesā neiesniedza maksātnespējas procesa pieteikumu vai pieteikumu par tiesiskās aizsardzības procesu.

Šāda Iesniedzējas rīcība norāda uz to, ka viņa ir apzinājusies savas bezdarbības prettiesiskumu, paredzējusi tās kaitīgas sekas un apzināti pieļāvusi kaitīgo seku iestāšanos.

Nodokļu administrācijai ir tiesības kā kreditoram iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu, taču tas nav VID absolūtais pienākumus. Tāpēc gadījumos, kad komercsabiedrība nespēj nokārtots savas saistības, tās pārvaldes institūcijai ir jāveic visas nepieciešamās darbības, lai atrisinātu radušos situāciju. Turklāt nodokļu administrācijai piešķirto tiesību neizmantošana nenozīmē, ka parādnieks tiek atbrīvots no tiesību normās noteikto pienākumu izpildes.

Atbilstoši LAPK 32.panta nosacījumiem sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem un, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Lietā nav konstatēti attaisnojoši iemesli iesniedzējas bezdarbībai, neiesniedzot SIA "/nosaukums/" maksātnespējas procesa pieteikumu. Turklāt, ņemot vērā SIA "/nosaukums/" ievērojamo nodokļu parādu, kas visu laiku turpina pieaugt. Iesniedzējai saskaņā ar LAPK 166.^{35} pantu piemērotais administratīvais naudas sods 510,00 EUR apmērā ir samērīgs ar izdarītā pārkāpuma raksturu un būtību, jo parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšana likumā paredzētajos gadījumos kropļo uzņēmējdarbības vidi, kas savukārt skar valsts un sabiedrības kopējās intereses, un konkrētais administratīvais sods ir atbilstošs LAPK 22.pantā paredzētajam administratīvā soda mērķim.

Likumdevējs, ieviešot papildsodu, proti, paredzot iespēju atņemt tiesības ieņemt personālsabiedrības lietveža, personālsabiedrību pārstāvēt tiesīgā biedra, kapitālsabiedrības valdes locekļa, kapitālsabiedrības padomes locekļa, prokūrista, parastā komercpilnvarnieka, pārstāvja filiālē, komercsabiedrības likvidatora, sabiedrības kontroliera, revidenta amatus, ir vēlējies panākt, ka tiek sasniegts šī soda mērķis : - uzņēmuma amatpersonas, kura izdara nopietnus pārkāpumus komercdarbības jomā, atturēšana no vadošu amatu ieņemšanas komercsabiedrībās. Grozījumi LAPK tika vērsti uz tādu komercdarbībā iesaistītu amatpersonu sodīšanu, kuru pārkāpumiem ir sistemātisks raksturs un kuri, veicot sistemātiskos pārkāpumus, nodara kaitējumu kopējai komercdarbības videi.

Atbilstoši LAPK 29.^{1} panta pirmās daļas nosacījumiem tiesības ieņemt noteiktus amatus var atņemt uz laiku no viena gada līdz trim gadiem. No lēmuma par administratīvā soda uzlikšanu izriet, ka iesniedzējai ir papildsods (tiesību ieņemt noteiktus amatus atņemšana) ir piemērots uz trim gadiem.

Pārkāpumam, par kuru atbildība paredzēta LAPK 166.^{35} pantā, nav tikai formāls raksturs. Tā sekas skar visu sabiedrību, kura ir ieinteresēta, ka valsts budžeta ieņēmumi tiek kontrolēti un šādā veidā tiek nodrošinātas sabiedrības intereses, ka valsts saņems tai pienākošos nodokļu maksājumus un komercdarbības vide un saimnieciskās darbības vide tiks sakārtota. Tieši kopējo sabiedrības interešu aizsardzībai un tiesiskās stabilitātes nodrošināšanai LAPK ir noteikta tiesību atņemšana ieņemt noteiktus amatus tādām amatpersonām, kuras izdara nopietnus pārkāpumus komercdarbības jomā.

/pers. A/ šo lēmumu pārsūdzēja. Sūdzībā lūgts atcelt Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. D.Pelēkās 2018.gada 25.maija lēmumu Nr.30.7.-22.11/2374.

Sūdzībā, citējot Maksātnespējas likuma 62.panta pirmo daļu un atsaucoties uz Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656

"Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" (redakcijā, kas bija spēkā brīdinājuma par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu laikā), iesniedzēja norāda, ka par SIA "/nosaukums/" maksātnespējas procesa ierosināšanu būtu jāmaksā depozīts 760,00 EUR apmērā. Tāpat saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 3.punktu būtu jāmaksā valsts nodeva 71,14 EUR apmērā. Juridiskie pakalpojumi saistībā ar maksātnespējas procesa pieteikuma sagatavošanu varētu veidot 120,00 EUR. Kopā maksātnespējas procesa uzsākšana izmaksātu 831,14 EUR.

SIA "/nosaukums/" nodokļu parāds izveidojās pēc VID amatpersonas lēmuma par nodokļu audita rezultātiem. Ar iepriekš minēto lēmumu no komercsabiedrības tika nolemts piedzīt ievērojamu naudas summu, kas faktiski vienā brīdī apturēja komercsabiedrības veiksmīgo darbību. Iesniedzēja norāda, ka apstākļos, kad bija arestēti komercsabiedrības atvērtie konti kredītiestādēs, tika norakstīti naudas līdzekļi, viņa vairs nevarēja darboties kā krietns saimnieks un rīkoties ar naudas līdzekļiem tā, lai nodrošinātu komercsabiedrības darbību un vienlaicīgi veiktu maksājumus, kas ir saistīti ar maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu. Iesniedzēja norāda, ka brīdinājuma par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu saņemšanas laikā ne komercsabiedrības kasē, ne arī atvērtajos kontos kredītiestādēs nebija naudas līdzekļi, lai viņa varētu segt izdevumus, kas saistīti ar komercsabiedrības maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu tiesā.

Iesniedzēja norāda, ka SIA "/nosaukums/" nav maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanai tiesā nepieciešamo naudas līdzekļu.

Tāpat Iesniedzēja norāda, ka neviens normatīvais akts nenosaka fiziskas personas, kura ir valdes loceklis, pienākumu uzņemties komercsabiedrības riskus un komercsabiedrības vietā maksāt ievērojamas naudas summas par komercsabiedrības maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu. Lēmumā par administratīvā soda uzlikšanu ir ietverta atsauce uz Komerclikuma 169.panta pirmo daļu, bet saistībā ar to ir izdarīts nepareizs secinājums par to, ka viņa, pildot valdes locekles pienākumus, nav rīkojusies atbilstoši Komerclikuma 169.panta pirmajai daļai. Uzņēmējdarbības jomā vienmēr pastāv risks, neviena persona nevar paredzēt visu to apstākļu iestāšanos, kas pēkšņi var izmainīt komercsabiedrības darbību. Saskaņā ar Komerclikuma 169.panta trešo daļu, valdes locekļa atbildība ir ierobežota. Tā var iestāties tikai gadījumā, ja VID var pierādīt, ka viņa, būdama SIA "/nosaukums/" valdes locekle, ir rīkojusies paviršī.

Saskaņā LAPK 9. un 166.^{35}pantu, Iesniedzēja norāda, ka, lai viņu varētu saukt pie administratīvās atbildības, ir nepieciešams konstatēt viņas nodomu izdarīt konkrēto administratīvo pārkāpumu vai arī viņas vainojamu neuzmanību administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. Iesniedzēja norāda, ka konkrētajā gadījumā administratīvais pārkāpums nevarēja tikt izdarīts aiz neuzmanības (ir jāzina likums, tika saņemts VID brīdinājums par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu), līdz ar to secināms, ka viņa pārkāpumu varēja izdarīt tikai ar nodomu. Iesniedzēja norāda, ka lietas materiālos nav nekādu pierādījumu tam, ka viņa ir paredzējusi kaitīgās sekas un vēlējusies vai apzināti pieļāvusi to iestāšanos.

Iesniedzēja norāda, ka vairākos Latvijas Republikas Augstākās tiesas spriedumos secināts, ka administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai tiek piemēroti Kriminālprocesa likuma pamatnoteikumi, tostarp nevainīguma prezumpcija, kas arī uzsver, ka visas šaubas ir tulkojamas par labu personai. Apstākļos, kad nav pierādījumu par nodomu, piemēroto nevainīguma prezumpciju.

Savā paskaidrojumā VID Iesniedzēja ir norādījusi uz iepriekš minēto argumentu, ka viņai nebija nodoma nepildīt Maksātnespējas likuma prasības un VID brīdinājumu par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu, tas notika naudas līdzekļu trūkuma dēļ, bet lēmumā par administratīvā soda uzlikšanu konkrētais arguments nav atspoguļots, nav norādīti arī konkrētā argumenta pretargumenti.

Iesniedzēja lūdz atcelt Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. D.Pelēkās 2018.gada 25.maija lēmumu Nr.3.7-22.11/2374.

Administratīvā pārkāpuma lieta pēc Iesniedzējas lūguma saskaņā ar LAPK 289.^{6} panta pirmo daļu, nozīmēta izskatīšanai mutvārdu procesā.

LAPK 289.^{9} panta septītā daļa noteic, ka tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, izlemj šādus jautājumus:

1) vai ir noticis administratīvais pārkāpums;

2) vai persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir vainīga šā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā;

3) vai persona ir sodāma par šo administratīvo pārkāpumu;

4) vai ir apstākļi, kas pastiprina vai mīkstina atbildību;

5) kāds administratīvais sods piemērojams personai;

6) vai apmierināms pieteikums par zaudējumu atlīdzību, kam par labu un kādā apmērā tas piedzenams;

7) kā rīkoties ar lietiskajiem pierādījumiem un citām administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā izņemtajām lietām, mantām un piemēroto garantijas naudu.

Iesniedzēja sūdzību uzturēja daļā par tai piemērotā naudas soda apmēru, lūdza to samazināt. Iesniedzēja paskaidroja, ka ir trešās grupas invalīde. Specialitātes viņai nav, fizisku darbu strādāt nevar. Viņas vienīgais ienākums ir invaliditātes pensija 78 EUR apmērā. Iesniedzēja atzina, ka jautājumā par SIA "JANUS M" viņa kā valdes locekle skaitījusies formāli, par uzņēmuma finanšu stāvokli nav interesējusies. Uzticējusies vīram, kurš arī bijis valdes loceklis, ka viss ir kārtībā. Pati nav pārbaudījusi, vai uzņēmums ir savlaicīgi samaksājis nodokļus. Kad viņa palikusi vienīgā uzņēmuma valdes locekle, visi uzņēmuma konti, visa nauda bijusi arestēta, komercdarbība nenotikusi. Visa uzņēmuma manta bijusi arestēta un izpārdota. Uzņēmumam nebijis finansiālo līdzekļu, kas nepieciešami maksātnespējas procesa iesniegšanai. Viņa saprotot, ka ir vainīga, bet uz to brīdi, kad bija jāpieņem lēmumi, viņa vairs neko nevarējusi izdarīt. Visi parādi atklājušies 2017. gada septembrī pēc audita. Viņa neatsakoties maksāt sodu, bet lūdz to samazināt.

Iestādes pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka sūdzību neatzīst. Vairāki sūdzībā norādītie apstākļi jau ir izvērtēti VID Ģenerāldirektores lēmumā. Valdes locekļa amats ir amats, kur jārēķinās ar uzņēmējdarbības riskiem. Sūdzības iesniedzēja šajā amatā ir no komercsabiedrības dibināšanas. Ja vienīgai valdes loceklei nav līdzekļu maksātnespējas pieteikuma iesniegšanai, tas liecina par to, ka valdes locekle ir vieglprātīgi attiekusies pret saviem pienākumiem. Satversmes tiesa ir norādījusi, ka finanšu līdzekļu trūkums neatbrīvo valdes locekli no pienākum iesniegt maksātnespējas pieteikumu. Papildsods uz trim gadiem piemērots pamatoti, ņemot vērā nodokļu parāda apmēru un tiesu praksi. Šajā gadījumā nodokļu parāds valstij pārsniedz 150 000 EUR. Pēdējās labprātīgās nodokļu iemaksas uzņēmums veicis 2015. gadā. Pārkāpums radies valdes locekles bezatbildības dēļ. Viņa nav pildījusi savus valdes locekļa pienākumus.

Motīvu daļa

Izvērtējusi sūdzībā norādītos argumentus, Iesniedzējas un Augstākās iestādes pārstāvja paskaidrojumus un pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus, secina, ka Augstākās iestādes lēmums daļā par /pers. A/ atzīšanu par vainīgu LAPK 166.^{35} pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā ir pamatots un likumīgs. Tiesa pievienojas šā lēmuma motivācijai. Tāpēc, pamatojoties uz LAPK 289.^{13} panta trešo daļu, atzīst, ka izvērstāks argumentu izklāsts šai jautājumā nav nepieciešams. Bez tam, tiesas sēdē /pers. A/ savu vainu pārkāpuma izdarīšanā atzina. Viņa atzina, ka uzņēmuma valdes locekļa pienākumus nav pildījusi, t.i. nav rīkojusies kā krietna un rūpīga saimniece.

Izvērtējot Augstākās iestādes lēmumu daļā par /pers. A/ piemēroto sodu, tiesa secina, ka, nosakot naudas soda apmēru, Augstākā iestāde nav pilnībā ievērojusi LAPK 32. panta otrās daļas prasības, ka uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Nav ņemts vērā /pers. A/ mantiskais stāvoklis – tas, ka viņas vienīgais ienākums ir invaliditātes pensija 78 EUR apmērā. Tāpēc tiesa atzīst, ka naudas soda apmērs ir jāsamazina un jānoteic tuvāks šā soda minimālajai robežai.

Papildsods tiesības ieņemt sekojošus amatus komercsabiedrībās un tās pārvaldes institūcijās: personālsabiedrības lietvedis, personālsabiedrību pārstāvēt tiesīgais biedrs, kapitālsabiedrības valdes loceklis, kapitālsabiedrības padomes loceklis, prokūrists, parastais komercpilnvarnieks, pārstāvis filiālē, komercsabiedrības likvidators, sabiedrības kontrolieris un revidents, atņemšana uz 3 gadiem atstājams negrozīts. Tiesas ieskatā bezatbildīga vai nolaidīga attieksme pret uzņēmuma valdes locekļa pienākumu pildīšanu rada kaitējumu uzņēmējdarbības videi. Tāpēc Augstākās iestādes piemērotais papildsods atbilst izdarītā pārkāpuma raksturam.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš teikto, pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 4.punktu, un 289.[13] pantu, tiesa

nosprieda:

grozīt Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. D.Pelēkās 2018.gada 25.maija lēmumu Nr.30.7-22.11/2374 daļā par /pers. A/ piemēroto naudas sodu un noteikt, ka par LAPK 166.[35] pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu Žannai Meļničukai uzlikt naudas sodu 300 EUR (trīs simti *euro*) apmērā. Pārējā daļā lēmumu atstāt negrozīt, bet /pers. A/ sūdzību noraidīt.

Spriedumu desmit darba dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas, 2019.gada 17.jūnija apelācijas kārtībā var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesā, sūdzību iesniedzot Rēzeknes tiesā.

Tiesnese A.Jermacāne